

SLABÍ A SILNÍ VE VÍŘE

Kázání ze soboty 12.února 2011 – Radomír Jonczy

(1 Korintským 8, 1-13)

Musím se vám k něčemu přiznat, přátelé. Vždy, když promýšlím události z dějin rané křesťanské církve, přistihnu se při tom, že mám možná až škodolibou radost z problémů, které tam už tenkrát byli nuceni řešit. Církev pohybující se v realitě zla a hříchu nikdy nebyla, není a nebude vůči problémům imunní. Důležité však je, že se problémům nepoddává, že s nimi bojuje a pokouší se je více či méně úspěšně řešit.

I. Problém masa obětovaného modlám

Text dnešního kázání nás uvádí do města Korintu, mezi křesťany místního, nově založeného sboru. Ti se zde zabývají řešením otázky: „Smí křesťan jíst maso, které bylo obětováno modlám, které už dříve, v rámci pohanských obětních rituálů, bylo znečištěno kontaktem s nimi?“ Taková otázka se nám dnes může jevit úsměvná, tenkrát však šlo o velice vážný problém.

S masem pocházejícím z modlářských obětních kultů se korintští křesťané setkávali na každém kroku. Bylo s příjemnou slevou prodáváno na tržištích a měli s ním co do činění i křesťané, kteří si jej nekupovali, protože jim bylo předkládáno při různých návštěvách, rodinných oslavách a dalších příležitostech, při kterých se dostávali do kontaktu s lidmi a s jejich pohostinností. Když někdo zastával veřejný úřad, nebo patřil do takzvané „vyšších kruhů“ narazil na ně při společenských párty. Chudým křesťanům bylo zase zdarma rozdáváno při velkých náboženských slavnostech.

Pohané věřili, že maso, které se jako obětina dostalo do kontaktu s modlou, prostoupila zvláštní duchovní energie. O to více se po něm pídili. Křesťané vzešli z Pavlovy evangelizace však s ním, právě díky tomu měli veliký problém.

II. Slabí a silní ve víře

V Korintském sboru se problematika masa obětovaného modlám stala předmětem velkých sporů. Sborové společenství se během těchto diskusí vypolarizovalo na dvě skupiny. Na slabé a silné ve víře.

S takovým označením přišli ti silní. Tvrdili, že maso obětované modlám jíst mohou. Odvolávali se při tom na skutečnost, že žádní bohové, mimo toho jediného, neexistují. Svým oponentům říkali: „To jen vy slabí a úzkostliví se nedokážete oprostít od své pohanské minulosti a přikládáte masu pohanských obětí stále ještě duchovní význam.“ A slabí silným zase vyhrožovali: „To je ta vaše svobodomyšlnost. Už vám není nic svaté! Pán Bůh vás za vaši liknavost určitě potrestá!“

III. Konzervativci a liberálové

Doba se změnila. Problém masa obětovaného modlám už není aktuální. Zdrojem sporů však i dnes zůstává otázka, nakolik by se trendům okolního světa křesťané měli přizpůsobit a nakolik jim vzdorovat?

Řešení takové otázky křesťany i dnes polarizuje. Dodnes proti sobě stojí slabí a silní ve víře. Přemýšliví, svobodní, tolerantní, ale většinou také liknaví a nadřazení liberálové na straně jedné a věrní, zásadoví, ale zároveň úzkostliví, přísní, nemilosrdní, zákony a tradicemi spoutaní konzervativci na straně druhé.

Jejich diskuse jakoby nebrala konce. Přesahuje hranice jednotlivých sborů, křesťanských církví a je aktuální ve všech náboženstvích, v politice, vědě, v kultuře i dalších sférách společenského života. Na čí straně je pravda? Mýlí se slabí, nebo silní?

Do diskuse na dané téma v Korintu vstupuje apoštol Pavel dopisem, jehož část jsme si zde v úvodu naší bohoslužby už přečetli. Pojdme se nyní nad Pavlovým přístupem k řešení dané problematiky ještě chvíli zamyslet. Je totiž dle mého soudu velice inspirativní.

III. Pavlův postoj ke stanovisku silných

Silným ve víře Pavel klade na srdce: „Přátelé, **poznání vede k domýšlivosti, zatímco láska buduje.** (1 K 8, 1-3). Dejte si pozor, aby vás vyšší poznání, které vám nelze upřít a na které sázíte, nezbavilo lásky k těm, kteří k němu ještě nedozráli. Držte se při zemi, vědomi si toho, že i vaše vyšší poznání je jen částečné (1. Kor 13,9.10). Pamatujte, že hranice vaší svobody je dána svědomím vašich slabých bratří.“

Možná jste si při čtení našeho textu všimli, že se někteří silní křesťané kultických hostin zúčastňovali jen proto, aby mohli slabým ve víře ostentativně naznačit, jak dalece se odmítáním konzumace masa obětovaného modlám mylí. Pavlovi se jejich přístup evidentně nezamlouvá, proto jim ve svém dopise píše: „**Dejte si pozor, aby se tato vaše svoboda nestala kamenem úrazu pro slabé.**“

Správně vystihnul, že i správné a pravdivé poznání presentované s nadřazeností může víru slabých vážně ohrožovat. Nevyrůstá totiž z lásky, ale z bezohlednosti. Nebuduje, ale ubíjí a je v přímém rozporu s přístupem Kristovým. Ten totiž pro spasení všech, tedy i těch slabých, obětoval sám sebe.

Stojí za úvahu, že Pavel své uvažování nad konfliktem slabých a silných končí možná až přehnaně osobním tónem: „**Je li jídlo pro mého bratra kamenem úrazu, nechci už nikdy jíst maso, abych nepřivedl svého bratra k pádu.**“

IV. Problém slabých

Na první pohled se může jevit, že to tady silní od Pavla dostávají, lidově řečeno „vyžrat“ ☺, ale není tomu tak. Pavel se s jejich názory na věc plně ztotožňuje. Názor na to, že maso dříve obětované dříve obětované modlám konzumovat nelze, rázně odmítá. Říká: **Pokud jde o maso obětované modlám, víme, že všichni máme poznání... Pokud jde o to, zda se smí jíst maso obětované modlám, víme, že modly tohoto světa nic nejsou a že jest jen jeden Bůh... Pokrm nás Bohu nepřiblíží...**

Slabým z Korintu Pavel ve svém dopise jasně říká, že je jejich pokrm Bohu nepřiblíží, a že odmítáním masa obětovaného modlám, nic nezískají a nebudou lepšími, zralejšími ani osvícenějšími křesťany.

Silné ve víře varuje před pýchou spojenou s nadřazeností, slabé ve víře varuje před pýchou svádějící k sudičství: „**Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? ...Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží... Nesud'ťme už tedy jeden druhého, ale raději posud'ťte jak jednat, abyste nekladli bratru do cesty kámen úrazu a nepůsobili pohoršení.**“ (Ř 14,10-13)

V. Kompromis, nebo moudrost shůry?

Řeknu vám, že se mi Pavlův postoj velice zamlouvá. Evidentně mu nevádí, že tady spolu slabí a silní spolu diskutují. Své spoluvěřící nevede lacině a populisticky k tomu, aby od výměny názorů upustili a sjednotili se na tom, co je spojuje. Ba naopak. Má za to, že polarizace názorů prodchnuta vzájemnou láskou, porozuměním a odpuštěním může přispívat k harmonickému, vyváženému rozvoji společenství církve.

I když se v podstatě staví na stranu silných, kriticky přehodnocuje postoje obou zúčastněných stran. Jeho napomenutí míří přesně tam, kde obě strany tlačí bota. Slabé se pokouší vyvést z jejich příliš úzkostlivého, sudičského postoje a silným důrazně vštěpuje, že nemají svědomí svých bratří zbytečně trápit a pohoršovat je. Slabým i silným pak připomíná formulaci starého křesťanského vyznání víry, podle kterého **je Bůh jediný Otec, od něhož je všechno, a my jsme tu pro něho** a ne proto, abychom prosazovali sami sebe.

Co říkáte? Jde o laciný, populistický kompromis, nebo o moudrost shůry, o kterou stojí za to usilovat? Moc bych si přál, aby duch této moudrosti prodchnul rozhovory na všech společenských úrovních – v rodinách, sborech, církvi i církvích i celé společnosti.

AMEN